

GEEN GROOT SPECIALISTENTEKORT IN NOORD-NEDERLAND

Afname opleidings- plaatsen wordt merkbaar

Het Capaciteitsorgaan ziet een daling van het aantal opleidingsplaatsen. En – opmerkelijk – uitgesplitst naar regio weerlegt het Capaciteitsorgaan de conclusie van de Rijksuniversiteit Groningen dat er in Noord-Nederland een nijpend tekort aan specialisten is.

In het eerste kwartaal van dit jaar waren er 1110 vacatures voor basisartsen, blijkt uit de Arbeidsmarktmonitor van het Capaciteitsorgaan (CO). In de eerste drie maanden van vorig jaar waren er nog 881 vacatures. Daarmee begint de afname van het aantal opleidingsplaatsen zichtbaar te worden, concludeert Victor Slenter, directeur van het Capaciteitsorgaan. ‘Er worden in 2017 ten opzichte van vorig jaar 10 procent minder aiossen opgeleid, maar hun werk in ziekenhuizen moet uiteraard nog wel worden verricht. Voor deze lege plekken

worden basisartsen geworven. Zij gaan dan als anios aan de slag.’ Op dit moment is de gemiddelde wachttijd voor een opleidingsplaats zo’n drie jaar, zegt Slenter.

Seizoensinvloeden

In het algemeen zijn er geen grote verschuivingen te zien in het aantal vacatures voor medisch specialisten. In januari, februari en maart van 2017 telde het CO 2085 vacatures voor specialisten en profielartsen. Dat is weliswaar iets minder dan in het kwartaal ervoor (2162), maar dat zegt niet alles omdat seizoensinvloeden ook effect hebben op de getallen. Beter is het om te vergelijken met dezelfde periode in het jaar ervoor, en toen waren er 2096 vacatures, een marginaal verschil. Het Capaciteitsorgaan is begin 2016 is overgegaan op een andere manier van tellen, en nu is voor het eerst een vergelijking te maken met het jaar ervoor.

In de top tien van de Arbeidsmarktmonitor staan nog altijd de psychiater, de specialist ouderengeneeskunde en de bedrijfsarts als vertrouwde uitschieters. Nieuw met stip in de lijst is de donararts op een twaalfde plaats (er is één vacatu-

re). Dat is te verklaren doordat de donararts erkend is als profiel binnen het specialisme arts maatschappij en gezondheid. De eerste lichting donarartsen heeft onlangs zijn opleiding afgerond.

Spreiding specialisten

Om meer zicht te krijgen op de arbeidsmarkt voor specialisten, heeft het Capaciteitsorgaan recentelijk onderzoek gedaan naar de regionale spreiding van medisch specialisten. Dit rapport, dat is gepubliceerd op de site van het Capaciteitsorgaan, staat los van de Arbeidsmarktmonitor. Het onderzoek is verricht naar aanleiding van vragen ‘vanuit het veld’, onder meer van de NFU en de NVZ. Zij wilden weten of de specialistendichtheid in het noorden lager is dan in het westen. Dit onderwerp werd in februari nog voor het voetlicht gebracht door opleidingsregio NO, die in dit verband pleitte voor een verschuiving van opleidingsplaatsen naar het noordoosten. In Nederland zijn bijna 21.300 specialisten werkzaam, noteert het Capaciteitsorgaan. Verreweg de meesten van hen (52,1%) zitten in West-Nederland, terwijl het noorden van het land 10,9 procent

Totaalaantal vacatures	2016-Q1	2016-Q2	2016-Q3	2016-Q4	2017-Q1
basisartsen	881	1037	1065	1121	1110
specialisten/profielartsen	2096	1954	1961	2162	2085
aiossen	161	101	166	174	132
totaal	3138	3092	3192	3474	3327

Arbeidsmarktmonitor eerste kwartaal 2017

rang dit kwartaal	rang vorig kwartaal	specialisme/profiel	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
1	1	psychiater (incl. kinder- en jeugd)	683	3640	18,8
2	3	specialist ouderengeneeskunde	287	1626	17,7
3	4	arts verstandelijk gehandicapten	33	236	14,0
4	5	SEH-arts KNMG	70	522	13,4
5	7	forensisch arts KNMG	13	121	10,7
6	6	jeugdarts KNMG	107	1048	10,2
7	10	klinisch geriater	21	276	7,6
8	14	arts infectieziektebestrijding KNMG	9	125	7,2
9	2	verslavingsarts KNMG	14	208	6,7
10	9	bedrijfsarts	112	1747	6,4

U vindt de volledige tabel bij de onlineversie van dit artikel op medischcontact.nl.

specialisten telt. Zowel in Oost- als in Zuid-Nederland is 18,5 procent van de medisch specialisten te vinden. ‘Daarmee lijkt het noorden er bekaaid af te komen’, stelt het Capaciteitsorgaan in het rapport, ‘maar gerelateerd aan de bevolkingsomvang verdwijnt dit beeld al snel als sneeuw voor de zon’.

Het westen heeft weliswaar ook dan de meeste specialisten (137,5 per 100.000 inwoners), maar het noorden komt er direct achteraan met een bijna 135 specialisten per 100.000 inwoners. Het oosten (110) en zuiden (109) scoren beduidend lager, volgens deze analyse.

‘Verrassend’, noemt Victor Slenters de cijfers. ‘Op basis van de geluiden die we vanuit het noorden kregen, hadden we verwacht dat het eerder andersom zou zijn. Hoe we dit nu moeten duiden, weten we nog niet.’ Het overgrote deel (90%) van de specialisten werkt intramuraal in een academisch, algemeen of categoriaal ziekenhuis.

Het Capaciteitsorgaan blikte vooruit en wijst erop dat de bevolking tot 2030 met 5 procent zal toenemen. ‘Deze groei doet zich echter niet overal en in dezelfde mate voor. Duidelijke achterblijver is Noord-Nederland, waar de bevolking de komende jaren slechts marginaal (<0,5%) zal toenemen. De sterke concentratie van

de bevolking naar de Randstad zal zich naar verwachting de komende jaren voortzetten. De mogelijke gevolgen hiervan met betrekking tot specialistenbehoefte en spreiding moge duidelijk zijn.’

Regio

De discussie over de vraag om bij de verdeling van opleidingsplaatsen rekening te houden met de factor ‘regio’, is enige jaren geleden ingezet door met name opleidingsregio NO. De OOR NO is ‘content’ met het rapport, omdat het ‘voor het eerst – zij het zeer globaal – inzicht geeft in de regionale spreiding en dichtheid van medische specialisten.’ Niettemin plaatst het ook kanttekeningen bij het CO-rapport. ‘Op eerste gezicht lijken deze gegevens tegenstrijdig met het onderzoek “Regionale mobiliteit en binding medisch specialisten” van de RUG’, stelt Aat van den Berg, coördinator OOR NO. ‘Toch sluiten de conclusies elkaar niet uit. Beide onderzoeken hebben een andere insteek. Het rapport van het Capaciteitsorgaan toont dat het noorden qua specialistendichtheid weliswaar niet onderdoet voor het landelijke gemiddelde, maar overeind blijft dat het noorden hiervoor wel afhankelijk is van andere opleidingsregio’s. Het noorden slaagt er schijnbaar in medisch specialisten uit-

eindelijk te rekruteren voor deze regio, maar dit vergt wel de nodige inspanningen. Dat merken we in de praktijk door het grote aantal moeilijk te vervullen vacatures, vooral in de wat kleinere ziekenhuizen.

‘Groningen’ blijft bij het belang van de factor ‘regio’ van herkomst en opleiding. ‘Dat is een belangrijke indicator voor waar medisch specialisten zich in de toekomst zullen vestigen. Dat mogen we niet buiten beschouwing laten, zowel qua analyse van de zorgvraag als qua toewijzing van instroom’, zegt Van den Berg. ‘Het wordt steeds duidelijker dat er grote regionale verschillen bestaan qua zorgvraag en daarmee behoefte aan medische professionals. Dit zien we ook terug in de regionale zorguitgaven.’ ■

MEDISCHCONTACT **Banen**

VACATURES VOOR ARTSEN